Remissvar från Skanska Sverige LI2026/01167

Vår kontakt:
Emma Bonnevier
Public Affairsansvarig
0721 82 42 47
Emma.bonnevier@skanska.se
Skanska Sverige

Adress:
Landsbygds- och infrastrukturdepartementet
Dnr LI2026/01167

Skanska Sveriges svar på Remiss Regler om livscykel-GWP och gränsvärden för byggnaders klimatpåverkan

Skanska är ett bygg- och projektutvecklingsföretag med verksamhet inom hus- och anläggningsbyggande samt utveckling av bostäder och kommersiella lokaler. I Sverige har Skanska cirka 6 700 medarbetare. Skanska Sverige tackar för möjligheten att inkomma med synpunkter på förslagen i rubricerad remiss av regler om livscykel-GWP och gränsvärden för byggnaders klimatpåverkan.

Skanskas ställningstaganden

Skanska välkomnar införandet av gränsvärden för klimatpåverkan från byggnader och anser att regelverket behöver präglas av nationell harmonisering, tydlighet, flexibilitet och hög klimatambition. Gemensamma nationella gränsvärden är viktiga för att skapa likvärdiga förutsättningar över hela landet. I dag förekommer betydande variationer, såväl i klimatkrav som i beräkningsmetoder. Detta försvårar jämförelser, ökar den administrativa bördan samt hämmar produktivitet och uppskalning. Även en ökad harmonisering mellan EU:s medlemsstater är önskvärd för att skapa jämförbara förutsättningar och en väl fungerande inre marknad. Särskilt viktigt är en harmonisering av grundläggande förutsättningar och definitioner inom Norden. De nordiska marknaderna kännetecknas av nära integrerade värdekedjor, likartade byggmetoder och omfattande gränsöverskridande handel, vilket gör en samordnad hantering central för att säkerställa effektivitet, förutsägbarhet och jämförbarhet.

Byggsektorn har en avgörande roll i klimatomställningen. Gränsvärdena bör därför ha en tydlig styrande effekt så att de bidrar till såväl nationella klimatmål som branschens åtaganden om minskade utsläpp av växthusgaser. Högre efterfrågan på att skapa lägre klimatpåverkan genom val av design, konstruktion, material med mera skapar de volymer och incitament som krävs för att integrera klimatfrågan i hela värdekedjan samt accelerera utvecklingen inom cirkularitet och resurseffektivitet. Det är i linje med branschens gemensamma färdplan för fossilfri konkurrenskraft som Skanska har undertecknat.

Ambitiösa gränsvärden stärker svensk konkurrenskraft, stimulerar innovation och driver näringslivets omställningsförmåga. Dessa gränsvärden är en viktig förutsättning för att bygga ett långsiktigt resilient samhälle med effektiv användning av resurser, minskad beroende av fossila bränslen och stärkt försörjningstrygghet. För höga, det vill säga tillåtande, gränsvärden riskerar att urvattna lagstiftningen och göra den mer administrativ än styrande. EU:s långsiktiga klimatmål är oförändrat, vilket innebär att valet av gränsvärde 2030 påverkar framför allt tidpunkten och takten för omställningen, inte det långsiktiga behovet av betydande utsläppsminskningar.

Sammanfattning

- Skanska tillstyrker att regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer får meddela förskrifter enligt förslag. Skanska förordar att Boverket ges ett tydligt mandat att regelbundet se över och vid behov justera gränsvärdenivåerna genom föreskrifter, utan att ändringar behöver hanteras genom lagstiftningsprocesser.
- Skanska tillstyrker förslaget att staten, via Boverket, tar fram och förvaltar ett systemstöd för digital hantering av klimatberäkningar som kommunerna kan använda på frivillig basis.
- Skanska tillstyrker att gränsvärden enligt föreslagen systemgräns införs samt att GWP-GHG används som indikator.
- Skanska avstyrker att nuvarande att lag (2021:787) om klimatdeklaration för byggnader ska upphöra att gälla vid utgången av mars 2027. Liksom 1.2 Förslag till lag om ändring i plan- och bygglagen (2010:900.) Skanska anser att den föreslagna övergången behöver omarbetas så att ett glapp inte uppstår
- Skanska avstyrker föreslagen nivå på gränsvärden och förespråkar en lägre nivå på gränsvärden för att accelerera omställningen.
- Skanska avstyrker föreslagen tidsintervall för revidering av gränsvärdena och anser att det en tätare intervall av revidering kan medges.

Utvecklade synpunkter

Skanska lägger stor vikt vid att gränsvärdenivåerna kan revideras uppåt eller nedåt när ny kunskap, klimatdata och förändrade regelverk påverkar beräkningsförutsättningarna. Lag och förordning bör ange de grundläggande kraven på att byggnaders klimatpåverkan ska beräknas, redovisas och uppfylla gällande gränsvärden. De specifika gränsvärdena, byggnadskategorierna, beräkningsförutsättningarna samt villkoren för tillämpning bör däremot regleras på föreskriftsnivå. Utan en sådan flexibilitet finns en risk att gränsvärdena över tid tappar sin styrande effekt och inte längre bidrar till den utsläppsminskning som eftersträvas. Alternativt kan gränsvärdena bli skarpare än vad som avses.

- *Skanska tillstyrker att regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer får meddela förskrifter enligt förslag.*

Skanska vill understryka vikten av att Boverket ges i uppdrag att tydliggöra vilka data, metoder och scenarier som får användas samt att detta regleras på föreskriftsnivå. Boverket bör även bemyndigas att meddela de föreskrifter som krävs avseende exempelvis täckningsgrad, redovisningskrav, beräkningsmetodik samt tillhörande vägledning och stödmaterial. Skanska förespråkar att Boverket ges ett tydligt mandat att regelbundet se över och vid behov justera gränsvärdesnivåerna genom föreskrifter, utan att ändringar behöver hanteras genom lagstiftningsprocesser. Detta skulle skapa förutsättningar för ett mer flexibelt och ändamålsenligt regelverk som kan utvecklas i takt med marknaden, den tekniska utvecklingen och förändrade beräkningsförutsättningar.

Skanska ser behov av att kategorin ”övriga byggnader” på sikt behöver delas upp i mer homogena byggnadskategorier för att säkerställa relevanta, rättvisa och träffsäkra gränsvärden. Skanska ser behov av att gränsvärdet för förskola på sikt separeras ut från skola av samma skäl. Skillnader i verksamhet och byggnadsutformning påverkar klimatprestandan, vilket motiverar separata gränsvärden.

Inom ramen för uppdrag till Boverket ser vi ett behov av tydliggörande av termen ”faktiska uppgifter” samt hur dessa verifieras när täckningsgrad beräknas. Både med avseende på livscykel GWP och kopplat till gränsvärdena. Utan en tydlig nationell styrning från Boverket och enhetlig tillämpning över landet finns en påtaglig risk för olika tolkningar mellan aktörer och kommuner. Tidigare erfarenheter visar att aktörer som tillämpar regelverket korrekt och fullt ut ofta får både högre redovisad klimatpåverkan och högre kostnader för klimatberäkningar, vilket riskerar att motverka regelverkets syfte och snedvrida konkurrensen.

- *Skanska tillstyrker förslaget att staten, via Boverket, tar fram och förvaltar ett systemstöd för digital hantering av klimatberäkningar som kommunerna kan använda på frivillig basis.*

Skanska ser ett stort behov av att säkerställa att kommunerna har tillräckliga förutsättningar att följa upp efterlevnaden av regelverket. Klimatberäkningarna är komplexa och omfattar stora mängder information, vilket ställer höga krav på kompetens, transparens och en enhetlig tillämpning. För att främja rättssäkerhet och likvärdiga konkurrensförutsättningar är det viktigt att kommunerna tillämpar ett gemensamt angreppssätt vid granskning och uppföljning. Statligt stöd till kommunerna är därför avgörande, både avseende kompetensuppbyggnad samt utveckling av arbetssätt, vägledning och lämpliga verktyg. Olikartad tillämpning mellan kommuner riskerar att öka kostnaderna för entreprenörer och skapa osäkerhet kring kravställning och efterlevnad. Boverket bör ha ett samlat nationellt ansvar för tillsyn, metodstöd och uppföljning.

- *Skanska tillstyrker att gränsvärden enligt föreslagen systemgräns samt att GWP-GHG används som indikator.*

Skanska bedömer att det är viktigt att kravställningarna kan verifieras och följas upp. Branschen behöver på sikt kompletterande krav som även värderar långsiktiga egenskaper som flexibilitet, demonterbarhet och livslängd, gränsvärden fångar enbart en del. Skanska bedömer, i likhet med Boverket, att livscykel-GWP främst fungerar som ett informativt styrmedel, medan gränsvärdena driver marknadens utveckling.

- *Skanska tillstyrker att Byggnadsnämnden får besluta om högre gränsvärden vid behov samt att Boverket får föreskriftsrätt att skriva regler om vad som avses med de olika särskilda omständigheterna.*

Skanska anser att förslaget ligger i linje med behovet av flexibilitet. De särskilda omständigheterna bör kunna utvecklas och justeras över tid genom föreskrifter. Samtidigt är det viktigt att tillämpningen sker på ett nationellt harmoniserat sätt. Regelverket bör inte leda till att byggnadsnämnder i Sveriges 290 kommuner utvecklar olika bedömningar eller i praktiken olika gränsvärden, då detta riskerar att skapa oförutsägbarhet och ojämlika konkurrensförutsättningar.

- *Skanska tillstyrker förslaget att Boverket samordnar arbetet med vägledning om EPD:er med Trafikverket för att underlätta för branschens aktörer*.

Skanska bedömer att en samordnad hantering av EPD:er mellan Boverket och Trafikverket är viktig för att främja en effektiv och enhetlig tillämpning samt att det gynnar kompetensuppbyggnaden. Ju mer harmoniserad hanteringen av EPD:er är mellan Boverket och Trafikverket, desto effektivare blir arbetet för entreprenörer och leverantörer, samtidigt som administrativa kostnader och risken för olika tolkningar minskar.

- *Skanska delar bedömningen att de ytterligare uppgifter som föreslås lämnas in till byggnadsnämnden i sig inte innebär någon betydande kostnadsökning för byggherrar.*

Skanska ser att det finns det en risk att förslaget leder till ökade kostnader för kommunerna, eftersom granskning, bedömning och uppföljning av underlagen förutsätter tillgång till särskild kompetens och resurser.

- *Skanska avstyrker att nuvarande att lag (2021:787) om klimatdeklaration för byggnader ska upphöra att gälla vid utgången av mars 2027. Liksom 1.2 Förslag till lag om ändring i plan- och bygglagen (2010:900).*

Skanska avstyrker att lagen (2021:787) om klimatdeklaration för byggnader upphävs innan nya regler träder i kraft den 1 januari 2028, vi anser att den föreslagna övergången behöver omarbetas. För Skanska är det prioriterat att det finns en obruten linje mellan det befintliga och det kommande regelverket, så att redan gjorda investeringar i kompetens, arbetssätt och data kan tas tillvara och vidareutvecklas. Skanska ser en betydande risk att det glapp som uppstår i och med den föreslagna tidplanen för genomförande innebär att den kompetens som byggts upp i branschen genom nuvarande regelverk prioriteras ned hos både byggherrar och entreprenörer. Detta kan bromsa den pågående kunskapsutvecklingen. Mot denna bakgrund anser Skanska att nuvarande regelverk bör gälla till dess att den nya regleringen träder i kraft samt att övergångsbestämmelser införs för projekt som slutredovisas efter ikraftträdandet, för att säkerställa kontinuitet, förutsägbarhet och fortsatt utveckling av branschens klimatkompetens.

- *Skanska avstyrker nivån på gränsvärden.*

Skanska står bakom skarpare nivåer än vad som föreslås. Byggsektorn har en avgörande roll i klimatomställningen och gränsvärdena behöver utformas så att de ger en styrande effekt, driver efterfrågan på material och lösningar med lägre klimatpåverkan samt stimulerar innovation i hela värdekedjan. Mot denna bakgrund anser Skanska att gränsvärdena minst bör motsvara Boverkets alternativ B1, vilket innebär en halvering av byggandets utsläpp till 2030 jämfört med 2015. En sådan ambitionsnivå ligger i linje med branschens färdplan för fossilfri konkurrenskraft och bidrar samtidigt till stärkt konkurrenskraft, ökad resurseffektivitet och ett mer resilient samhälle. Skanska bedömer att de föreslagna gränsvärdena är alltför tillåtande. Redan i dag är det möjligt att uppföra byggnader som klarar de nivåer som föreslås gälla först från 2030.

- *Skanska avstyrker föreslagen cykel för uppdatering av gränsvärdena.*

Skanska bedömer att det behöver finnas möjlighet att uppdatera gränsvärdena oftare än var femte år. Skanska vill framhålla att flera kommande regelverk och standardiseringar kommer att påverka de faktiska utsläppsnivåer som beräknas enligt det föreslagna systemet. Den delegerade akten, den nya byggproduktförordningen samt regler för allokering av utsläpp kan medföra betydande förändringar i beräknade klimatpåverkan, utan att den faktiska klimatprestandan förändras. Exempelvis hur klimatpåverkan från sekundära bränslen (avfall) "brutto-netto" vid tillverkningen av cement. Minskningar eller ökningar av CO2 till följd av nya tolkningar av standarder bör inte påverka hur ambitiösa gränsvärdena. För att gränsvärdena även fortsättningsvis ska motsvara lagstiftarens avsedda ambitionsnivå anser Skanska att Boverket bör ges mandat att regelbundet se över och vid behov justera både gränsvärden och beräkningsförutsättningar genom föreskrifter. Skanska ser även en risk att de standardvärden som föreslås för de byggdelar som omfattas av den utökade lagstiftningen inte fullt ut speglar den faktiska klimatpåverkan, särskilt inom installationsområdet där kunskapsläget fortfarande är

begränsat. Standardvärden bör därför ses som en tillfällig övergångslösning med en tydlig tidplan för utfasning.

- *Skanska delar inte bedömningen av kostnadsuppskattning kopplat till nivån på gränsvärden.*

Skanska bedömer att osäkerheten kring framtida materialkostnader är stor och att kostnadsnivåerna år 2030 och framåt sannolikt kommer att skilja sig väsentligt från dagens marknadssituation. Mot denna bakgrund bör valet av gränsvärdesnivå i första hand utgå från den klimatnytta som ska uppnås och den styrande effekt som eftersträvas. Gränsvärden som inte i tillräcklig utsträckning driver utsläppsminskningar riskerar att skapa administrativa kostnader utan att åstadkomma den avsedda klimatomställningen. Kostnaderna för klimatberäkningar, datainsamling och uppföljning i stort sett desamma oavsett gränsvärdesnivå.

- *Skanska avböjer att ta ställning till nivån på sanktionsavgift vid överträdelser.*

Skanska delar bedömningen att sanktioner bör införas vid felaktig rapportering och överskridande av gränsvärden. För att säkerställa hög efterlevnad och likvärdiga konkurrensförutsättningar behöver sanktionerna stå i proportion till överträdelsens omfattning och den ekonomiska fördel som kan uppnås genom bristande efterlevnad. Skanska avböjer att ta ställning till nivån för på sanktionsavgifter.

Staffan Andersson
Vice vd, Skanska Sverige AB